

OTSUS

Vaidlustusaja number	147-25/296445
Otsuse kuupäev	21.07.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Taivo Kivistik
Vaidlustus	Monrax Marketing UÜ vaidlustus Rakvere Linnavalitsuse riigihanke „Kontsertklaveri ostmine“ (viitenumber 296445) riigihanke alusdokumentidele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Monrax Marketing UÜ, esindaja Tarmo Prikk Hankija, Rakvere Linnavalitsus, esindaja Helena Kink
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

1. RHS¹ § 197 lg 1 p-i 8 ja § 192 lg 3 p-i 5 alusel

Jätta Monrax Marketing UÜ vaidlustus Rakvere Linnavalitsuse riigihanke „Kontsertklaveri ostmine“ (viitenumber 296445) Tehnilise kirjelduse üldosa p-i 2.1.10 osas läbi vaatamata.

2. RHS § 197 lg 1 p 5 alusel

Rahuldada Monrax Marketing UÜ vaidlustus Rakvere Linnavalitsuse riigihanke „Kontsertklaveri ostmine“ (viitenumber 296445) Tehnilise kirjelduse üldosa p-i 2.1.3 osas ja kohustada Rakvere Linnavalitsust viima eelnimetatud tingimus kooskõlla õigusaktidega ettenähtud nõuetega.

3. RHS § 198 lg-te 3 ja 7 alusel

Mõista Rakvere Linnavalitsuselt Monrax Marketing UÜ kasuks välja tasutud riigilõiv summas 640 eurot.

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

¹ Riigihangete seadus

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 11.06.2025 avaldas Rakvere Linnavalitsus (edaspidi ka Hankija) avatud hankemenetlusega riigihanke „Kontsertklaveri ostmine“ (viitenumber 296445) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid (edaspidi koos nimetatult RHAD), sh Lisa 1 - Tehnilise kirjelduse üldosa (edaspidi TK).

2. 16.06.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Monrax Marketing UÜ (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus RHAD-ile.

Vaidlustaja palub kohustada Hankijat viima õigusaktidega ettenähtud nõuetega kooskõlla:

1) TK p 2.1.10, mis kogumis kehtestab nõuded Riigihanke esemele;

2) TK p-i 2.1.3.

Vaidlustuses taotles Vaidlustaja ka hankemenetluse peatamist, põhjendades taotlust sellega, et kuna Riigihankes on pakkumuste esitamise tähtpäevaks määratud 26.06.2025. saabub pakkumuste esitamise tähtpäev vaidlustusmenetluse ajal.

Kuna Hankija lükkas pakkumuste esitamise tähtpäeva edasi kuni 28.07.2025, loobus Vaidlustaja hankemenetluse peatamise taotlusest.

3. Vaidlustuskomisjon teatas 26.06.2025 kirjaga nr 12.2-10/147 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 01.07.2025 ja neile vastamiseks 04.07.2025. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad Vaidlustaja. Teiseks tähtpäevaks täiendavaid seisukohti ei esitatud.

4. 11.07.2025, s.o pärast täiendavate seisukohtade esitamise tähtaega, muutis Hankija RHAD-i, sh vaidlustatud TK p-te 2.1.10 ja 2.1.3.

VAIDLUSTUSE OSALINE LÄBIVAATAMATA JÄTMINE

5. 16.06.2025 esitatud vaidlustuses taotleb Vaidlustaja TK p-ide 2.1.10 ja 2.1.3 õigusaktides ettenähtud nõuetega kooskõlla viimist.

TK p 2.1.10 sisaldab Riigihanke esemele (kontsertklaver) kehtestatud nõudeid (kokku 20). Vaidlustaja põhiargument TK p-i 2.1.10 vaidlustamisel on, et kogumis vastab neile nõuetele maailmas tunnustatud kontsertklaverite hulgast ainult ühe tootja kontsertklaver - Steinway & Sons D-274. Seega on Vaidlustaja hinnangul tegemist suunatud riigihankega ühele tootjale/tootele.

Vaidlustuses esitas Vaidlustaja konkreetsed vastuväited üheteistkümnele TK p-is 2.1.10 kehtestatud nõudele.

25.06.2025 vastuses vaidlustusele vaidles Hankija vaidlustusele täies ulatuses vastu ning esitas muuhulgas sisulised põhjendused kõikide TK p-i 2.1.10 nõuete osas, mille õiguspärasuse Vaidlustaja vaidlustuses kahtluse alla seadis, olles seisukohal, et kõik nõuded Riigihanke esemele on õiguspärased.

01.07.2025 esitas Vaidlustaja oma täiendavates seisukohtades veelkord omapoolsed põhjendused TK p-i 2.1.10, sh konkreetselt vaidlustatud nõuete õigusvastasuse kohta.

6. 11.07.2025 muutis Hankija RHAD-i sh enamikku TK p-is 2.1.10 kehtestatud nõuetest.

Vaidlustuskomisjon esitab TK p-i 2.1.10 nõuded tabelina (edaspidi Tabel), milles on nähtavad nõuded, mis kehtisid vaidlustuse esitamisel (vasak veerg) ning mis kehtivad pärast muutmist 11.07.2025 (parem veerg).

Tabel

TK p-is 2.1.10 kehtestatud nõuded riigihanke esemele 16.06.2025, s.o vaidlustamise aja seisuga	TK p-is 2.1.10 kehtestatud nõuded riigihanke esemele, pärast nende muutmist Hankija poolt 11.07.2025
Kogus 1 tk	*Kogus 1 tk
**Pikkus 274 – 278 cm;	Pikkus vähemalt 274 cm;
**Laius 155 – 158 cm;	Laius maksimaalselt 158 cm
**Kaal 450 – 500 kg;	Kaal maksimaalselt 510 kg ja punktkoormus klaveri jala/ratta kohta tohib olla kuni 170 kg
**Lamineeritud (17-20 kihti) vahtrast korpus (seina läbimõõduga 8-9 cm);	Lamineeritud tugevast puidust (puidu tugevuse miinimum näitaja tohib olla Janka testi järgi 1400 lbf) korpus, 17-20 kihti, mille sein läbimõõd tohib olla minimaalselt 8 cm. Esitada koos pakkumusega puidu tugevust tõendav dokumentatsioon;
**Sitka kuusest DiaphragmaticTM või samaväärne kõlalaud;	
**Püstiselt lamineeritud vahtrast ning täisvahtrapuidust pealiskihiga käsitsi tehtud sisselõigetega tiiskandi- ja bassiregistri ühendatud roop;	Püstiselt lamineeritud ja täispuidust pealiskihiga käsitööna tehtud tiiskandi ja bassiregistri ühendatud roop. Kasutatava puitmaterjali minimaalne tugevus Janka testi järgi 1300lbf. Esitada koos pakkumusega puidu tugevust tõendav dokumentatsioon;
Valatud ja pronksja lakiga kaetud malmraam;	*Valatud ja pronksja lakiga kaetud malmraam;
Täiskuusepuidust rastiprussid;	*Täiskuusepuidust rastiprussid;
**Lamineeritud (7-8 kihti) mägivahtrapuidust HexagripTM virbipakk	Lamineeritud puidust minimaalselt 7 kihiline virbipakk. Puidu minimaalne tugevusnäitaja Janka testi järgi peab olema 1300lbf-i. Esitada koos pakkumusega puidu tugevust tõendav dokumentatsioon;
Nikeldatud peadega terasest virblid;	Terasest virblid;
**Rootsi terasest keeled ja vaskmähistega bassikeeled;	Vaskmähisega keeled;
	Terasest keeled, mille tugevus peab olema minimaalselt 2500N/mm ² ja tagama minimaalselt 80kg tõmbetugevust ühe keele kohta. Esitada koos pakkumusega keele tugevust tõendav dokumentatsioon;
Duplex scaling keelestussüsteem;	Keelesüsteemi mittekasutatavad keele otsad peavad vibreerima koos põhi noodiga, et saavutada täiuslik heli;
**Kõrgkvaliteetsest villast pealis- ja alusvildikihiga kaetud haamrid, kasepuidust haamrisüdamikud ja vahtrapuidust haamrivarred;	Kõrgkvaliteetsest villast pealis- ja alusvildikihiga kaetud haamrid;
**Baieri kuusest klahvid ja radiaalselt saetud kuusest klaviatuuriraam;	Puidust klahvid ja radiaalselt puidust saetud klaviatuuriraam. Miinimumnõuded puidule: - Tihedus(ahjukuiv) minimaalselt 400kg/m ³ - Elastsusnäitaja moodul MOE - pikisuunas minimaalselt 10 000 N/mm ² - Purunemismoodul MOR - minimaalselt 70

	N/mm ² - Survetugevus kiu suunas minimaalselt 45 N/mm ² Esitada koos pakkumusega antud punktis esitatud nõuete täitmist tõendavad dokumendid
**Accelerad ActionTM või samaväärne mehhanism;	
3 vasest pedaali;	*3 vasest pedaali;
Lakitud ja poleeritud vasest metall - välisdetailid;	*Lakitud ja poleeritud vasest metall - välisdetailid;
Käsitsi poleeritud sügavmust välisviimistlus;	*Käsitsi poleeritud sügavmust välisviimistlus;
Klaveri kaas kõrgläikega;	*Klaveri kaas kõrgläikega;
Lisaks peab olema klaverikate.	*Lisaks peab olema klaverikate.

* nõue, mida Hankija 11.07.2025 ei muutnud.

** nõue, millele Vaidlustaja 16.06.2025 vaidlustuses selgelt vastu vaidles.

7. Tabelist nähtub, et 11.07.2025 muutis Hankija olulisel määral sisuliselt kõiki neid TK p-i 2.1.10 nõudeid, mille suhtes Vaidlustaja vaidlustuses konkreetsed vastuväited esitas ning millele Hankija veel 25.06.2025 vastu vaidles².

8. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et pärast 11.07.2027 muudatusi TK p-is 2.1.10, ei ole vaidlustuse menetlemine TK p-i 2.1.10 osas enam vajalik ega võimalik (nendel tingimustel üksi riigihanes osalemisest huvitatud isik enam pakkumust esitama ei pea) ning vaidlustus tuleb jätta TK p-i 2.1.10 osas läbi vaatamata RHS § 192 lg 3 p-i 7 alusel, mille kohaselt vaidlustuskomisjon jätab vaidlustuse läbi vaatamata, kui vaidlustajal puudub vaidlustuse esitamise õigus. Seejuures lähtub vaidlustuskomisjon järgmistest kaalutlustest.

8.1. Vaidlustuse esitamise ajal oli vaidlustus täies ulatuses, sh TK p-i 2.1.10 nõuete osas, lubatav, sh tähtaegne ja Vaidlustaja õigusi rikkuv. Vaidlustuskomisjon võttis selle menetlusse ja edastas Hankijale, pärast Hankija vastuse saamist, määras vaidlustuskomisjon 26.06.2025 kirjaga nr 12.2-9/147 tähtpäevad täiendavate dokumentide esitamiseks ning otsuse avalikult teatavaks tegemise tähtpäeva (21.07.2025). Hankija esitas vastuse vaidlustusele (25.06.2025), milles vaidles vaidlustusele täies ulatuses vastu ja palus jätta selle rahuldamata. Vaidlustuskomisjoni määratud teiseks tähtpäevaks Hankija täiendavaid seisukohti ei esitanud.

8.2. 11.07.2025, s.o pärast seda, kui Vaidlustaja 16.06.2025 esitatud vaidlustuse alusel alanud vaidlustusmenetluses olid möödunud kõik täiendavate dokumentide esitamise tähtajad (03.07.2025), muutis Hankija RHAD-i, sh olulises osas vaidlustatud TK p-is 2.1.10 kehtestatud nõudeid.

Vaidlustuskomisjon mõnab, et kuna Riigihanke hankemenetlus ei olnud peatatud, oli Hankijal õigus RHAD-i muuta, kuid sellega muutis Hankija sisuliselt mõttetuks vaidluse TK nõuete üle sellises redaktsioonis nagu need kehtisid enne 11.07.2025 muudatusi. Lähtudes vaidlustusest, ei saa vaidlustuskomisjon hinnata TK p-i 2.1.10 õiguspärasust nõuete alusel, mida alates 11.07.2025 kehtivas redaktsioonis ei ole Vaidlustaja kunagi vaidlustanud ega saanud ka selles vaidlustusmenetluses vaidlustada. TK p-i 2.1.10 õiguspärasuse suhtes 11.07.2025 redaktsioonis ei ole Vaidlustaja ega Hankija käesolevas vaidlustusmenetluses oma seisukohti esitanud ega saanudki esitada.

² Vaidlustuskomisjon märgib, et kahele nõudele - *Sitka kuusest DiaphragmaticTM* või *samaväärne kõlalaud* ja *Accelerad ActionTM* või *samaväärne mehhanism*, vastavaid nõudeid ei ole Hankija 11.07.2025 kehtestanud.

8.3. Vaidlustuskomisjoni hinnangul ei ole TK p-i 2.1.10 muutmist võimalik käsitleda vaidlustuse põhjendatuks tunnistamisena Hankija poolt, milles juhul lõpetab vaidlustusmenetluse RHS § 197 lg 1 p-i 3 alusel, ega vaidlustaja väidetud õigusrikkumise kõrvaldamisega, millisel juhul tuleks vaidlustus jätta läbi vaatamata RHS § 192 lg 3 p-i 5 alusel.

Hankija on väitnud vaidlustusele täies ulatuses vastu ega ole ka 11.07.2025 muudatuste tegemisega seoses väitnud, et tunnistab vaidlustuse põhjendatuks. Samuti on ilmne, et 11.07.2025 muudatustega TK p-is 2.1.10 ei ole Hankija kõrvaldanud Vaidlustaja väidetud õigusrikkumisi. Seda kinnitab üheselt asjaolu, 18.07.2025 esitas Vaidlustaja uue vaidlustuse, vaidlustamaks TK p-i 2.1.10 ka pärast 11.07.2025 kehtivas redaktsioonis.

8.4. Vaidlustuskomisjon leiab, et TK p-i 2.1.10 osas tuleb vaidlustus jätta läbi vaatama RHS § § 192 lg 3 p-i 7 alusel, kuna Vaidlustajal puudub vaidlustuse esitamise õigus.

Riigihanke vaidlustusmenetlus lähtub isiku subjektiivsete õiguste kaitse põhimõttest.

RHS § 185 lg 1 sätestab, et pakkuja võib vaidlustada hankija tegevuse, kui ta leiab, et RHS-i rikkumine hankija poolt rikub pakkuja õigusi või kahjustab tema huvisid, esitades vaidlustuskomisjonile sellekohase vaidlustuse. Seega hankija otsuste peale vaidlustuse esitamiseks peab iga konkreetse taotluse osas olema täidetud kaks tingimust: vaidlustatav hankija otsus peab olema õigusvastane ja rikkuma samaaegselt ka vaidlustaja õigusi. Vaidlustuskomisjon ei pea kontrollima hankija otsuse seaduslikkust ja jätab vaidlustuse läbi vaatamata, kui ta jõuab järeldusele, et see ei puuduta vaidlustaja õigusi.

Kohtupraktikas on korduvalt leidnud kinnitust, et isikute hankemenetluses osalemise ainus seaduslik eesmärk on majanduslik huvi sõlmida hankelepingle. Seega tulenevalt RHS § 185 lg-st 1 on riigihanke vaidlustusmenetluses kaitstav õigushüve õiguspärane hankelepingle sõlmimise võimalus. Vaidlustuse rahuldamine peab aitama kaasa vaidlustaja õiguste kaitsele või rikutud õiguste taastamisele, mis tähendab seda, et vaidlustajal peab olema võimalus sõlmida hankijaga hankelepingle. Kuna vaidlus TK p-is 2.1.10 sätestatud nõuete õiguspärasuse üle, mis pärast muutmist 11.07.2025 enam ei kehti, ei saa kuidagi kaasa aidata Vaidlustajal võimaluse tekkimiseks hankelepingle sõlmimiseks, tuleb vaidlustus TK p-i 2.1.10 osas jätta RHS § 192 lg 3 p-i 7 alusel läbi vaatamata.

8.5. Vaidlustuskomisjon rõhutab veelkord, et vaidlustuse esitamisel ei eksinud Vaidlustaja ühegi RHS-i nõude vastu, kuna eespool nimetatud õigushüve oli vaidlustusmenetluses TK p-is 2.1.10 sätestatud nõuete vaidlustamise kaudu kaitstav. 11.07.2025 TK p-i 2.1.10 nõuete muutmisega Hankija poolt on aga tekkinud olukord, mis tingib vaidlustuse läbivaatamata jätmise TK p-i 2.1.10 nõuete osas.

Kohtupraktika kohaselt tuleb vaidlustuse lubatavust kontrollida vaidlustusmenetluse kõigis etappides (vt nt Tallinna Halduskohtu 07.06.2013 otsus nr 3-13-966, 11).

9. Vaidlustuskomisjon märgib, et kuigi Hankija on 11.07.2025 muutnud ka vaidlustatud TK p-i 2.1.3, seisneb muudatus selles üksnes teise lause lisamises, mis ei ole lahutamatu seotud esimese lausega (milles sisalduv nõue on vaidlustatud), mistõttu ei takista TK p-is 2.1.3 tehtud muudatus vaidlustuse läbivaatamist TK p-i 2.1.3 osas.

10. Alljärgnevalt toob vaidlustuskomisjon välja üksnes vaidlustuse läbivaatamisele kuulavas osas esitatud menetlusosaliste seisukohad.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

11. Vaidlustaja, **Monrax Marketing UÜ**, põhjendas vaidlustust järgmiselt.

TK p 2.1.3 on sõnastatud:

Pakutav hind peab sisaldama kahe hankija poolse eksperdi lähetuskulusid (sõit ja majutus)

5 (8)

ruumitingimustele vastava parima võimaliku instrumendi väljaavalimiseks valmistajatehases või tootja esinduses.

Antud toote ostmiseks ei ole vajadust teha täiendavaid lähetuskulusid. Eesti kontserdisaalides kasutatakse mitmete tootjate kontsertklavereid ja enamusele on nendele ligipääs olemas. Klaveri viimistlus on hankes määratletud, kontsertklaverite mõõdud on teada ja mingit ruumitingimustele vastavust ei ole sellisel kujul vaja kontrollida.

12. Hankija, **Rakvere Linnavalitsus**, vaidleb vaidlustusele vastu.

12.1. TK p-i 2.1.3 osas märgib Hankija, et iga klaver on oma unikaalse tooniga, seega on Hankijale oluline, et klaverit valib klaverimängija. Kõigil suurematel klaveritootjatel on korraga pakkuda 3-6 klaverit. Näiteks Faziolil on kõik korraga pakutavad ühesugused, kuid samas nende toon alati sõltub ja erineb erinevatest detailides ja materjali eripäradest. Kahte identset klaverit ei ole olemas. See nõue on seega väga oluline kõige paremini sobiva klaveri ostmise tagamiseks.

12.2. Hankija soovib valida valmis ja müügis olevate toodete seast kõige sobivama. Sellel põhjusel on Hankija sätestanud nõude, et kõik pakkujad tagaksid Hankija poolt valitud spetsialistide transpordi kohapeale.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

13. Kuni 11.07.2025 kehtinud redaktsioonis oli TK p 2.1.3 sõnastatud järgmiselt:

Pakutav hind peab sisaldama kahe hankija poolse eksperdi lähetuskulusid (sõit ja majutus) ruumitingimustele vastava parima võimaliku instrumendi väljaavalimiseks valmistajatehases või tootja esinduses.

11.07.2025 lisas Hankija TK p-i 2.1.3 teise lause sõnastuses: *Pakkuja peab tagama hankijale võimaliku valiku vähemalt kahe riigihankes pakutud klaveri vahel.*

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija poolt 11.07.2025 TK p-i 2.1.3 lisatud teine lause sisaldab esimese lausega võrreldes iseseisvat nõuet ning selle lisamine ei välista ega takista TK p-i 2.1.3 esimese lause õiguspärasuse kontrollimist. Alljärgnevalt käsitleb vaidlustuskomisjon üksnes TK p-i 2.1.3 esimest lauset.

14. TK p-i 2.1.3 sõnastusest ja Hankija vastusest vaidlustusele nähtub, et Hankija eesmärk TK p-i 2.1.3 kehtestamisel on see, et pakkujad lülitaksid pakkumuste hinda Hankija spetsialistide lähetuskulud valmistajatehasesse või tootja esindusse, et välja valida see konkreetne kontsertklaver, mis ostetakse ning toimetatakse Ukuaru kontserdisaali. Vaidlustuskomisjon saab vaidlusalusest nõudest aru nii, et tegemist ei ole osaga pakkumuste vastavaks tunnistamisest ega hindamisest (RHAD-i kohaselt on Riigihankes vaid üks hindamiskriteerium - kogumaksumus (koos paigalduse, häälestuse ja muude tehnilises kirjelduses nõutud teenustega) vaid Hankija soovib valida eduka pakkumuse esitanud pakkujal olemas olevate kontsertklaverite hulgast selle konkreetse instrumendi, mis sobib Hankija spetsialistide hinnangul Ukuaru kontserdimajja³.

14.1. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et TK p-is 2.1.3 kehtestatud nõue on ebaselge (ei ole läbipaistev ega kontrollitav) ja ebaproportsionaalne ning on sellisena vastuolus RHS § 3 p-is 1 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõttega, mille kohaselt peab hankija tegutsema riigihanke läbiviimisel läbipaistvalt, kontrollitavalt ja proportsionaalselt. Kohtupraktika kohaselt ei ole vaidlustuskomisjon sarnaselt kohtuga seotud vaidlustuse õiguslike põhjendustega ning võib ka iseseisvalt tuvastada RHS-i üldpõhimõtete rikkumise.

³ Vaidlustuskomisjoni arvamust kinnitab Hankija poolt 11.07.2025 TK p-i 2.1.3 lisatud teine lause.

14.2. TK p-ist 2.1.3 ega Hankija põhjendustest ei ole arusaadav, kuidas saab valmistajatehases või tootja esinduses tuvastada *ruumitingimustele* (loogiliselt on mõeldud Ukuaru kontserdisaali) *vastavat parimat võimalikku instrumenti*. Valmistajatehases või tootja esinduses ei saa olla samu ruumitingimusi, mis on Ukuaru kontserdisaalis.

Vaidlustuskomisjonile ei ole arusaadav ka see, milline õiguslik tähendus on TK p-is 2.1.3 viidatud parima võimaliku instrumendi väljavalimisel Hankija ekspertide poolt. Ühtegi TK p-iga 2.1.3 seonduvat sätet RHAD-is, sh Hankelepingu projektis, vaidlustuskomisjoni hinnangul ei leidu (Riigihanke esemeks on üks klaver, vastavustingimused ning hindamise kriteerium on seostuvad ühe TK-le vastava klaveri pakkumisega ja Hankijale tarnimisega). TK p 2.1.3 näeb ette pakkuja kohustuse arvata Hankija spetsialistide lähetuskulud pakkumuse kogumaksumusse, kuid sellest ei saa tuletada edukaks tunnistatud pakkuja kohustust toota ja/või pakkuda Hankijale Riigihankes (proovimiseks) mitut kontsertklaverit, mille hulgas Hankija saab valida enda arvates parima. Juhul, kui Hankija eesmärk on mingil vaidlustuskomisjonile mõistetamatal põhjusel peita selline nõue TK p-i 2.1.3, jättes selle kajastamata mujal RHAD-is, ei ole tegemist riigihanke läbipaistva korraldamisega.

14.3. Vaidlustuskomisjon märgib, et sisult ebaõige on Hankija vastus seoses TKp-iga 2.1.3, mille kohaselt [---] *on Hankija sätestanud nõude, et kõik pakkujad tagaksid Hankija poolt valitud spetsialistide transpordi kohapeale*.

Sellist nõuet Hankija kehtestanud ei ole. TK p-is 2.1.3 on Hankija kehtestanud nõude, et *pakutav hind peab sisaldama kahe hankija poolse eksperdi lähetuskulusid* [---] valmistajatehasesse või tootja esindusse. Kontsertklaveri hind, selle koosseisus järelikult ka spetsialistide kulud, tuleb lõppkokkuvõttes maksta ikkagi Hankija (ostjal). Spetsialistide transpordi tagamisest klaveri ostuga kaasnevate pakkuja poolt osutatavate teenuste osana ei ole TK p-is 2.1.3 üldse juttu.

14.4. Isegi kui aktsepteerida Hankija vajadust ja õigust saata oma eksperdid eduka pakkuja toodetud kontsertklavereid proovima (mida vaidlustuskomisjon praegustel asjaoludel ei tee), on TK p-is 2.1.3 esitatud nõue ikkagi ebaselge. TK p-i 2.1.3 kohaselt *pakutav hind* (ilmselt pakkumuse lehel „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ esitatav kogumaksumus) *peab sisaldama kahe hankija poolse eksperdi lähetuskulusid (sõit ja majutus)*. Vaidlustuskomisjoni arvates ei võimalda nii ebamäärase sõnastuse kasutamine ilmselge lisakulu arvestamisel pakkumuse hinda, võrreldavate pakkumuste esitamist. Hankija ei ole TK p-is 2.1.3 ega mujal RHAD-is märkinud isegi seda, kui mitu päeva kestvat lähetust ta oma spetsialistide puhul eeldab. Sõna *majutus* kasutamine näitab, et mõeldud on vähemalt kahe päevast lähetust, kuna eeldab spetsialistide majutust, kuid välistatud pole ka pikem lähetus. Seega on põhimõtteliselt võimalik, et üks pakkuja planeerib kogumaksumusse nt kahe spetsialisti viie päevase lähetuse välisriigis asuvasse valmistajatehasesse, teine aga kaks päeva kestva lähetuse Eestis või lähiriigis asuvasse tootja esindusse. Kuna Riigihankes on ainsaks hindamiskriteeriumiks kogumaksumus, võivad ekspertide lähetuskulud (mida kogumaksumuses kuidagi ei eristata ning mida ei kanta enne pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse tegemist) omada ebaproportsionaalselt suurt osa pakkumuse maksumuses ning kuna TK p 2.1.3 on sõnastatud ebaselgelt, anda mõnele pakkumusele hindamisel põhjendamatu eelise.

14.5. Kuna Hankija ei ole kehtestanud mingeid aluseid, millest lähtuvalt pakkujad peavad TK p-is 2.1.3 nimetatud ekspertide lähetuskulu välja arvestama ning kuna selle suurust ei tule pakkumuse maksumuses eraldi välja tuua, ei ole kontrollitav, kas ja millises ulatuses ekspertide lähetuskulu pakkumuste kogumaksumuses sisaldub. Juhul, kui pärast pakkumuse edukaks tunnistamist tekib vaidlus Hankija ja eduka pakkuja vahel selles, millises summas nägi pakkuja spetsialistide lähetuskulu pakutud kogumaksumuses ette, on seda võimatu tagantjärele tuvastada.

15. Eeltoodud põhjustel on vaidlustuskomisjon seisukohal, et TK p 2.1.3 on vastuolus RHS § 3 p-iga 1 ning vaidlustuskomisjon kohustab Hankijat viima selle vastavusse õigusaktidega kehtestatud nõuetega.

16. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustusmenetlus lõpeb osaliselt vaidlustuse läbi vaatamata jätmisega ja läbivaadatud osas rahuldamisega, kuuluvad kulude väljamõistmiseks kohaldamisele RHS § 198 lg-d 1 ja 7.

16.1. RHS § 198 lg 7 sätestab, et kui vaidlustuskomisjon vaatab vaidlustuse läbi kas või ühe vaidlustuses sisalduva nõude osas, ei kuulu tasutud riigilõiv riigilõivuseaduse alusel tagastamisele. Seega kui vaidlustus oleks jäänud tervikuna läbi vaatamata, oleks Vaidlustajal olnud õigus nõuda riigilõivu tagastamist riigilõivuseaduse alusel, aga olukorras, kus vaidlustusmenetlus jätkus TK p-i 2.1.3 osas, kandus kogu riigilõiv üle jätkuvasse vaidlustusmenetlusse, s.o vaidlustuse menetlusse TK p-i 2.1.3 osas.

Tulenevalt eespooltoodust on Vaidlustajal õigus menetluskuludele nii osas, mis jäi läbi vaatamata, kui ka osas, mis läbi vaadati.

16.2. Vaidlustaja on tasunud vaidlustuse esitamiseks riigilõivu 640 eurot, kuid ei ole esitanud taotlust muude menetluskulude välja mõistmiseks.

Lähtudes sellest, et vaidlustus kuulub läbi vaadatud osas rahuldamisele, tuleb Hankijalt Vaidlustaja kasuks välja mõista tasutud riigilõiv 640 eurot.

16.3. Hankija kulud jäävad Hankija enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)

Taivo Kivistik